

СПІВРОБІТНИЦТВО ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

ОЛЕКСАНДР ВРУБЛЕВСЬКИЙ

**СПІВРОБІТНИЦТВО
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД**

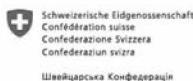
Бібліотечка місцевого самоврядування

Київ
ІКЦ «Легальний статус»
2014

УДК 352.07-048.87(477)

ББК 67.9(4Укр)401

В 83

Швейцарська Конфедерація

*Видання здійснене за сприяння Програми Ради Європи
«Посилення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування
в Україні», яка реалізується за фінансової підтримки урядів Швейцарської
Конфедерації та Королівства Данії.*

*Погляди, викладені тут, належать авторам цієї роботи і не можуть ні за
яких обставин вважатися такими, що виражаютъ офіційну точку зору
Ради Європи.*

Ця інформація та розробки є вільними для копіювання, перевидання та поширення по всій території України всіма способами, якщо вони здійснюються безоплатно для кінцевого споживача та якщо при таких копіюванні, перевиданні та поширенні є обов'язкове посилання на автора і суб'єкта майнового права на цю інформацію та розробки.

B83 Врублевський О. С.

**«Співробітництво територіальних громад» (бібліотечка місцевого
самоврядування) / Олександр Врублевський. - К. : ІКЦ «Легальний
статус», 2014. – 56 с.**

ISBN 978-966-8312-73-1

Видання містить відповіді на запитання, що стосуються розуміння основних понять та практичного застосування окремих положень Закону України «Про співробітництво територіальних громад». Розраховане на широке коло читачів – посадових осіб сільських, селищних і міських рад та усіх тих, хто цікавиться питаннями розширення повноважень органів місцевого самоврядування в Україні та інструментарієм посилення ресурсного потенціалу сучасних громад.

УДК 352.07-048.87(477)

ББК 67.9(4Укр)401

© Рада Європи, 2014

© Інститут громадянського суспільства, 2014

ISBN 978-966-8312-73-1

© ІКЦ «Легальний статус», 2014

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	7
<i>Що собою являє співробітництво територіальних громад та у чому полягає його сутність?</i>	8
<i>У яких сферах може здійснюватися співробітництво територіальних громад?</i>	8
<i>Якими принципами мають керуватися суб'єкти співробітництва?</i>	9
<i>Які процедурні етапи має проходити процес становлення співробітництва?</i>	9
<i>У чому полягає сутність ініціювання співробітництва?</i>	10
<i>Хто має право ініціювати та організовувати співробітництво?</i>	10
<i>Хто надає згоду на організацію співробітництва?</i>	10
<i>За якою процедурою започатковуються переговори про організацію співробітництва?</i>	11
<i>У який спосіб та з якою метою утворюється комісія?</i>	12
<i>Хто повинен готувати проект договору про співробітництво територіальних громад?</i>	12
<i>Коли комісія з підготовки договору про співробітництво територіальних громад припиняє свою діяльність?</i>	13
<i>Що собою являє договір про співробітництво територіальних громад?</i>	13
<i>Які вимоги пред'являються чинним законодавством до договору про співробітництво територіальних громад?</i>	13
<i>Що собою являє громадське обговорення проекту договору про співробітництво і для чого його проводять?</i>	14
<i>За якою процедурою має проводитися громадське обговорення проекту договору про співробітництво?</i>	15
<i>Що мають робити потенційні суб'єкти співробітництва з проектом договору, який пройшов процедуру громадських обговорень у відповідних територіальних громадах?</i>	15
<i>Які форми співробітництва сьогодні можуть бути втілені зацікавленими територіальними громадами?</i>	16

<i>Що потрібно розуміти під делегуванням одному із суб'єктів співробітництва іншими суб'єктами співробітництва виконання одного чи кількох завдань з передачею йому відповідних ресурсів та з якою метою його здійснюють?</i>	16
<i>Які положення обов'язково має містити договір про співробітництво у частині делегування виконання окремих завдань?</i>	17
<i>Що собою являє реалізація суб'єктами співробітництва спільногого проекту?</i>	18
<i>Які положення обов'язково має містити договір про співробітництво у частині реалізації спільногого проекту?</i>	18
<i>Що потрібно розуміти під спільним фінансуванням (утриманням) підприємств, установ та організацій комунальної форми власності?</i>	19
<i>Які умови спільногого фінансування (утримання) інфраструктурного об'єкта сторони мають обов'язково зафіксувати у відповідному договорі про співробітництво?</i>	19
<i>Що собою являє така форма співробітництва, як створення спільних інфраструктурних об'єктів?</i>	20
<i>Чи існують будь-які обмеження (заборони) щодо утворення спільногого комунального підприємства, установи чи організації?</i>	20
<i>Які позиції сторони мають обов'язково відобразити у договорі про співробітництво в частині утворення спільних комунальних підприємств, установ та організацій – інфраструктурних об'єктів?</i>	21
<i>Чи підлягає державній реєстрації спільне комунальне підприємство, установа чи організація, про утворення якого потенційні суб'єкти співробітництва уклади відповідний договір?</i>	21
<i>Що потрібно розуміти під утворенням спільногого органу управління як форми співробітництва територіальних громад?</i>	22
<i>Що у договорі про співробітництво, який передбачає утворення спільногого органу управління, має бути обов'язково зафіксовано?</i>	23
<i>Яким чином відбувається фінансування співробітництва його суб'єктами після підписання відповідного договору?</i>	23

<i>Чи потрібно сторонам проходити процедури, передбачені статтями 5–8 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» для внесення змін та доповнень до договору, який вже набрав чинності?</i>	24
<i>У яких випадках суб'єкти співробітництва можуть його припинити?</i>	24
<i>За наявності яких підстав співробітництво територіальних громад підлягає припиненню?</i>	24
<i>За яких умов відбувається припинення співробітництва?</i>	24
<i>За якою процедурою має відбуватися припинення співробітництва?</i>	25
<i>З якою метою та за якою процедурою мають проводитися переговори про припинення співробітництва?</i>	25
<i>У який спосіб повідомлення про припинення співробітництва доводиться суб'єктами співробітництва до відома населення, якщо місцеві засоби масової інформації відсутні?</i>	25
<i>Яким документом суб'єкти співробітництва оформляють припинення співробітництва?</i>	26
<i>Чи існують якісь особливості припинення співробітництва залежно від форми співробітництва?</i>	26
<i>Чи передбачене стимулювання співробітництва територіальних громад з боку держави?</i>	26
<i>За рахунок яких коштів має здійснюватися фінансування співробітництва територіальних громад?</i>	27

ДОДАТКИ

ЗРАЗОК 1

ДОГОВІР про співробітництво територіальних громад в частині делегування виконання завдань (у сфері дошкільної освіти)	28
--	----

ЗРАЗОК 2

ДОГОВІР про співробітництво територіальних громад в частині реалізації спільногого проекту	33
---	----

ЗРАЗОК 3

**ДОГОВІР про співробітництво територіальних громад
в частині спільного фінансування (утримання)
інфраструктурного об'єкта . . . . .** 38

ЗРАЗОК 4

**ДОГОВІР про співробітництво територіальних громад
в частині створення спільногомуніципального підприємства . . . 43**

ЗРАЗОК 5

**ДОГОВІР про співробітництво територіальних громад
в частині утворення спільногомуніципального підприємства 49**

ВСТУПНЕ СЛОВО

Конституція України закріпила положення, відповідно до якого територіальні громади сіл, селищ і міст можуть об'єднувати на договірних засадах об'єкти комунальної власності, а також кошти бюджетів для виконання спільних проектів або для спільногоФінансування (утримання) комунальних підприємств, організацій і установ, створювати для цього відповідні органи і служби (ч. 3 ст. 142).

Після набрання чинності Закону України «Про співробітництво територіальних громад» від 17.06.2014 року № 1508-ВІІ в умовах надзвичайної подрібненості територіальних громад (існує майже 12 тисяч) нормативно визначені інструменти об'єднання їх ресурсів для вирішення наявних місцевих проблем чи економії бюджету через створення спільних органів або служб є досить актуальними та перспективними.

Випевканий закон, маючи об'єктивне підґрунтя та відповідаючи реальним потребам життєдіяльності територіальних громад, містить достатньо врегульовані інструменти, аби найближчим часом наявні в Україні територіальні громади могли обрати для себе найбільш необхідну форму співробітництва та розпочати її реальне втілення.

Застосування Закону України «Про співробітництво територіальних громад» сприятиме вирішенню низки проблем у регіонах, наприклад створенню спільних полігонів для твердих побутових відходів, погодженню планувальної документації щодо розвитку окремих територій між громадами в межах агломерацій, створенню спільних юридичних чи земельних служб для сільських територіальних громад тощо.

Без сумніву, практичне застосування згадуваного закону дозволить врегулювати відносини правового, економічного, соціального та організаційного характеру щодо співробітництва територіальних громад і дасть змогу запровадити в Україні реальне «міжмуніципальне співробітництво» для більш ефективного виконання органами місцевого самоврядування власних повноважень, надання якісних та опадливих послуг місцевому населенню, реального розвитку територіальних громад, а також сприятиме зростанню якості життя мешканців громад.

Сподівається, що це видання стане в нагоді не лише посадовим особам сільських, селищних та міських рад, а й усім тим, хто цікавиться питаннями посилення повноважень органів місцевого самоврядування в Україні.

З повагою

Олександр Врублевський,

експерт Програми Ради Європи

«Посилення інституційної спроможності

органів місцевого самоврядування в Україні»

Що собою являє співробітництво територіальних громад та у чому полягає його сутність?

Співробітництво територіальних громад чинним законодавством¹ визначається як відносини між двома або більше територіальними громадами, що здійснюються на договірних засадах у визначених законом формах з метою забезпечення соціально-економічного, культурного розвитку територій, підвищення якості надання послуг населенню на основі спільніх інтересів та цілей, ефективного виконання органами місцевого самоврядування визначених законом повноважень.

Сутність співробітництва полягає у тому, що дві або більше територіальні громади погоджуються спільно працювати та надавати певні ресурси для отримання обопільної користі, яка була б недосяжною у разі їх самостійної чи окремої діяльності.

Спільні зусилля можуть стосуватися однієї або кількох сфер, що належать до компетенції органів місцевого самоврядування.

Співробітництво завжди має свою ціну, оскільки потребує зусиль, фінансування та спільного використання суб'єктами співробітництва певних ресурсів (кадри, земля, будівлі і споруди, транспортні засоби, техніка, обладнання тощо).

Співробітництво є результатом свідомого рішення, а не обов'язковим виконанням законодавчих приписів. Договір про співробітництво є добровільним актом зацікавлених сторін, оскільки ніхто не може бути примушений до його укладення.

Співробітництво не є ситуативним, а розраховане на певний період часу або без визначення дати завершення терміну його дії.

Співробітництво сприяє виникненню нових вигід для його суб'єктів, які можуть полягати у створенні ресурсів для надання послуг, недоступних для малих громад, заощаджені витрат при наданні послуг, поліпшенні якості послуг, кращій координації планування майбутнього розвитку, більш ефективні та прозорій політиці розвитку.

У яких сферах може здійснюватися співробітництво територіальних громад?

---

¹ Див. пункт другий частини першої статті 1 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» від 17.06.2014 року № 1508-VII.

Співробітництво може здійснюватися у сферах спільних інтересів територіальних громад у межах повноважень відповідних органів місцевого самоврядування, якщо інше не передбачене законом.

Це означає, що співробітництво може здійснюватися виключно у межах повноважень, що визначені Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» для сільської, селищної та міської рад і у сферах спільних інтересів територіальних громад. Сферами спільних інтересів можуть бути:

- соціально-економічний і культурний розвиток, планування та облік;
- бюджет, фінанси і ціни;
- управління комунальною власністю;
- житлово-комунальне господарство, побутове, торгівельне обслуговування, громадське харчування, транспорт та зв'язок;
- будівництво;
- освіта, охорона здоров'я, культура, фізкультура і спорт;
- регулювання земельних відносин та охорона навколишнього природного середовища;
- соціальний захист населення;
- забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян тощо.

Якими принципами мають керуватися суб'єкти співробітництва?

Відповідно до статті 2 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» суб'єкти співробітництва мають керуватися такими принципами:

- законність;
- добровільність;
- взаємна вигода;
- прозорість та відкритість;
- рівноправність учасників;
- взаємна відповідальність суб'єктів співробітництва за його результати.

Які процедурні етапи має проходити процес становлення співробітництва?

Процес становлення співробітництва умовно можна поділити на декілька етапів, зокрема:

- ініціювання співробітництва;
- надання згоди на організацію співробітництва;
- проведення переговорів про організацію співробітництва;
- створення комісії та підготовка проекту договору про співробітництво;
- громадське обговорення та схвалення проекту договору про співробітництво;
- підписання договору головами відповідних рад;
- практичне виконання договору.

У чому полягає сутність ініціювання співробітництва?

Сутність ініціювання співробітництва полягає у тому, що зацікавлені територіальні громади сіл, селищ, міст виносять на розгляд відповідних рад пропозиції щодо ініціювання співробітництва. Для цього ініціатор співробітництва забезпечує підготовку такої пропозиції, яку згодом і подають на розгляд сільської, селищної чи міської ради.

Хто має право ініціювати та організовувати співробітництво?

Ініціювати співробітництво можуть сільський, селищний, міський голова, депутати сільської, селищної, міської ради, члени територіальної громади у порядку місцевої ініціативи.

Місцева ініціатива являє собою форму безпосередньої участі мешканців територіальної громади в місцевому самоврядуванні шляхом внесення письмової пропозиції у визначеному чинним законодавством порядку в місцеву раду для розгляду та прийняття відповідного рішення в межах їхньої компетенції.

Пропозиція щодо ініціювання співробітництва готується у довільній формі, однак обов'язково має містити:

- мету;
- обґрунтування доцільності співробітництва;
- інформацію про сферу його здійснення, форму та очікувані фінансові результати;
- інші необхідні на думку ініціатора умови для організації співробітництва.

Хто надає згоду на організацію співробітництва?

Рішення про надання згоди на організацію співробітництва приймається сільською, селищною, міською радою на підставі попередніх

висновків її виконавчих органів стосовно відповідності інтересам та потребам територіальної громади пропозиції щодо ініціювання співробітництва.

Це нове повноваження, яким були наділені сільські, селищні та міські ради у зв'язку із прийняттям 17.06.2014 Верховною Радою України Закону України «Про співробітництво територіальних громад». Так, частину першу статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» було доповнено пунктом 331. Відповідно до цього припису сільські, селищні, міські ради отримали повноваження «прийняття рішень щодо надання згоди на організацію співробітництва територіальних громад, суб'єктом якого є територіальна громада села, селища, міста, у формах, визначених статтею 4 Закону України «Про співробітництво територіальних громад», щодо схвалення проекту договору про співробітництво та інших рішень, пов'язаних із здійсненням відповідно до зазначеного Закону співробітництва територіальних громад».

Проте Закон України «Про співробітництво територіальних громад» не врегульовує випадки, коли треба робити попередні висновки стосовно відповідності інтересам та потребам територіальної громади пропозиції щодо ініціювання співробітництва, а виконавчий орган як такий відсутній. Тому, якщо радою не було утворено виконавчий комітет, підготовку попереднього висновку може бути доручено декільком компетентним депутатам відповідної ради або іншим особам, фаховість яких не викликає сумнівів.

Прийняте в установленому порядку сільською, селищною, міською радою рішення про надання згоди на організацію співробітництва є підставою для сільського, селищного, міського голови для початку переговорів між потенційними суб'єктами співробітництва про його організацію та утворення комісії з підготовки проекту договору про співробітництво (далі – комісія).

За якою процедурою започатковуються переговори про організацію співробітництва?

Сільський, селищний, міський голова, який представляє територіальну громаду, надсилає пропозицію про початок переговорів з питань організації співробітництва сільським, селищним, міським головам, що представляють відповідні територіальні громади, та забезпечує утворення комісії, до складу якої входять представники відповідних територіальних громад.

Сільський, селищний, міський голова за рішенням сільської, селищної, міської ради упродовж 60 днів з дати надходження пропозиції про початок переговорів з питань організації співробітництва забезпечує:

- вивчення та оцінку такої пропозиції щодо відповідності потребам територіальної громади;
- проведення громадського обговорення отриманої пропозиції;
- подання отриманої пропозиції на розгляд відповідної ради для прийняття рішення про надання згоди на організацію співробітництва чи відмову;
- делегування представника (представників) до комісії у разі прийняття радою рішення про надання згоди на організацію співробітництва.

У який спосіб та з якою метою утворюється комісія?

Комісія утворюється шляхом затвердження її кількісного та персонального складу спільним розпорядженням сільських, селищних, міських голів, що представляють територіальні громади – потенційні суб'єкти співробітництва.

До складу комісії повинні входити у рівній кількості представники усіх потенційних суб'єктів співробітництва.

Комісія утворюється з метою підготовки її членами договору про співробітництво. На його підготовку закон відводить термін, що не має перевищувати 60 днів з дати утворення такої комісії.

Формою роботи комісії є засідання, що проводяться за рішенням її голови. Усі рішення, прийняті комісією на своїх засіданнях, оформляють протоколом, який підписують головуючий на засіданні та секретар. Представники потенційних суб'єктів співробітництва почергово головують на засіданні комісії.

Що стосується організаційного забезпечення діяльності комісії, то його здійснюють виконавчі органи сільських, селищних, міських рад – суб'єктів співробітництва.

Хто повинен готовувати проект договору про співробітництво територіальних громад?

Відповідно до частини п'ятої статті 7 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» проект договору про співробітництво територіальних громад готує комісія, до складу якої у рівній кількості мають входити представники від кожного потенційного суб'єкта співробітництва.

Уявімо ситуацію, за якої три зацікавлених суб'єкти співробітництва утворили комісію у складі шести осіб, тобто по два представники від кожної територіальної громади. Однак це не означає, що всі шість представників одразу будуть готовувати текстову частину проекту договору про співробітництво. Для підготовки текстової частини проекту договору спочатку за домовленістю можна залучити трьох членів комісії (по одному від кожного потенційного суб'єкта співробітництва), а для остаточної підготовки – весь склад комісії.

Коли комісія з підготовки договору про співробітництво територіальних громад припиняє свою діяльність?

Комісія припиняє свою діяльність з дати набрання чинності договором про співробітництво або прийняття кожною сільською, селищною, міською радою рішення про припинення організації співробітництва.

Сільські, селищні, міські голови у розпорядженні про затвердження кількісного та персонального складу комісії мають зазначити одну із передбачених частиною шостою статті 7 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» підстав припинення її діяльності.

Що собою являє договір про співробітництво територіальних громад?

Договір про співробітництво – це письмово оформлена домовленість зацікавлених сторін про умови співробітництва територіальних громад, що визначає форму співробітництва, зобов'язання та відповідальність сторін – суб'єктів співробітництва, джерела та обсяги його фінансування, а також інші юридично значущі обставини.

Які вимоги пред'являються чинним законодавством до договору про співробітництво територіальних громад?

Чинне законодавство до договору про співробітництво територіальних громад пред'являє низку вимог, зокрема частина друга статті 8 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» закріпила припис, відповідно до якого договір про співробітництво укладається у письмовій формі сільськими, селищними, міськими головами після схвалення його проекту відповідними сільськими, селищними, міськими радами.

Водночас існує й низка інших вимог, що стосуються договору про співробітництво територіальних громад:

- предмет договору про співробітництво визначається відповідно до обраної суб'єктами співробітництва форми співробітництва, види якого передбачені статтею 4 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» із урахуванням вимог однієї із статей 10–14 цього ж закону;
- у договорі потрібно зазначити сільську, селищну, міську раду одного із суб'єктів співробітництва, відповідальну за подання звітів про виконання договору центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері розвитку місцевого самоврядування;
- кількість примірників договору про співробітництво має бути на один більше, ніж кількість суб'єктів співробітництва (кожен із суб'єктів співробітництва отримує один примірник договору про співробітництво, а також один примірник договору про співробітництво передається для внесення до реєстру про співробітництво територіальних громад центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері розвитку місцевого самоврядування);
- договір про співробітництво набирає чинності через 10 днів з дати його укладення з урахуванням вимог бюджетного законодавства, якщо суб'єкти співробітництва не домовилися про інші строки, про що зазначається у договорі;
- договір укладається сільськими, селищними, міськими головами від імені сільської, селищної, міської ради після схвалення їх проєктів сільськими, селищними, міськими радами;
- інші вимоги, передбачені чинним законодавством України.

При підготовці договору про співробітництво потрібно також керуватися Примірними формами договорів про співробітництво, визначеними центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері розвитку місцевого самоврядування (див. Наказ Мінрегіону від 27.08.2014 № 233).

Що собою являє громадське обговорення проекту договору про співробітництво і для чого його проводять?

Громадське обговорення є найпоширенішою формою з'ясування громадських настроїв мешканців громади, які стосуються важливих питань її життедіяльності.

Громадське обговорення – це можливість для громадян територіальної громади висловити свої зауваження щодо змісту текстової частини договору про співробітництво та/чи надати пропозиції.

У будь-якому разі громадське обговорення є процедурою не лише виявлення громадської думки з метою її подальшого врахування, а й інструментом ознайомлення громадян із текстовою частиною майбутнього документа, яким є проект договору про співробітництво територіальних громад.

За якою процедурою має проводитися громадське обговорення проекту договору про співробітництво?

Чинне законодавство у низці нормативно-правових актів передбачає порядок проведення громадських обговорень з різних питань. Чинний Закон України «Про співробітництво територіальних громад» не визначає процедуру проведення громадського обговорення проекту договору про співробітництво. Закон лише встановлює строк, упродовж якого сільські, селищні, міські голови забезпечують проведення громадського обговорення підготовленого комісією проекту договору про співробітництво. Відповідно до частини першої статті 8 коментованого закону голови рад зобов'язані забезпечити проведення громадського обговорення упродовж 15 днів після підготовки комісією відповідного проекту договору.

У зв'язку з цим цілком справедливо постає запитання: чим повинні керуватися сільські, селищні, міські голови, щоб забезпечити проведення громадського обговорення підготовленого комісією проекту договору про співробітництво?

Якщо у розпорядженні ради вже є раніше ухвалений нею порядок проведення громадських обговорень та громадських слухань, то питання знімається саме по собі. Якщо ж такий місцевий нормативно-правовий акт відсутній, то його потрібно підготувати та затвердити на найближчій сесії ради.

Варто пам'ятати: ухвалення радою такого місцевого нормативно-правового акта може стати у нагоді не раз, оскільки порядок проведення громадських обговорень та громадських слухань розрахований на багаторазове використання.

Що мають робити потенційні суб'єкти співробітництва з проектом договору, який пройшов процедуру громадських обговорень у відповідних територіальних громадах?

Сільські, селищні, міські голови мають забезпечити своєчасне подання необхідного пакета документів (проекти договорів з необхідними додатками, протоколи громадських обговорень тощо) у відповідні ради для прийняття ними рішення про схвалення проекту договору про співробітництво.

Рішення про схвалення проекту договору про співробітництво приймається сільськими, селищними, міськими радами протягом 30 днів з дати проведення громадського обговорення його проекту (частина перша статті 8 Закону України «Про співробітництво територіальних громад»).

Які форми співробітництва сьогодні можуть бути втілені зацікавленими територіальними громадами?

Частина перша статті 4 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» передбачає п'ять форм співробітництва, зокрема:

- делегування одному із суб’єктів співробітництва іншими суб’єктами співробітництва виконання одного чи кількох завдань з передачею йому відповідних ресурсів;
- реалізацію спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб’єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільног здійснення відповідних заходів;
- спільне фінансування (утримання) суб’єктами співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності – інфраструктурних об’єктів;
- утворення суб’єктами співробітництва спільних комунальних підприємств, установ та організацій – спільних інфраструктурних об’єктів;
- утворення суб’єктами співробітництва спільног органу управління для спільног виконання визначених законом повноважень.

Що потрібно розуміти під делегуванням одному із суб’єктів співробітництва іншими суб’єктами співробітництва виконання одного чи кількох завдань з передачею йому відповідних ресурсів та з якою метою його здійснюють?

Для забезпечення виконання повноважень згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та підвищення ефективності використання коштів місцевих бюджетів органи місцевого самоврядування суб’єктів співробітництва на підставі договору про співробітництво

можуть делегувати одному із суб'єктів співробітництва виконання одного чи кількох завдань з передачею йому відповідних ресурсів.

Під делегуванням завдання потрібно розуміти тимчасову передачу одного суб'єкту співробітництва іншими суб'єктами співробітництва власного повноваження для виконання упродовж домовленого часу, для чого відбувається передача відповідних ресурсів. Наприклад, дві територіальні громади, які не мають дитячих дошкільних закладів, можуть делегувати завдання щодо забезпечення дошкільної освіти своїх дітей тій сусідній територіальній громаді, яка має у своєму розпорядженні відповідний дошкільний заклад.

Які положення обов'язково має містити договір про співробітництво у частині делегування виконання окремих завдань?

Відповідно до частини другої статті 10 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» договір про співробітництво у частині делегування виконання окремих завдань має зокрема містити:

- перелік завдань, що делегуються органу місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва;
- найменування органу місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва, якому делегуються завдання інших органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва;
- найменування органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва, які делегують завдання відповідному органу місцевого самоврядування одного із суб'єктів співробітництва;
- вимоги до виконання органом місцевого самоврядування одного із суб'єктів співробітництва делегованих іншими суб'єктами співробітництва завдань;
- обсяг коштів місцевих бюджетів, що передаються місцевому бюджету органу місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва на виконання делегованих завдань;
- строк, на який делегуються завдання;
- форму і порядок звітування про стан виконання та фінансування делегованих завдань;
- порядок припинення договору та розв'язання спорів під час його виконання.

Водночас суб'єкти співробітництва повинні керуватися нормативним приписом, згідно із яким фінансування виконання делегованих завдань має здійснюватися відповідно до вимог Бюджетного кодексу України.

Що собою являє реалізація суб'єктами співробітництва спільного проекту?

Реалізація спільного проекту передбачає акумулювання суб'єктами співробітництва на визначений період наявних у них ресурсів та забезпечення належної координації запланованої діяльності з метою спільного здійснення відповідних заходів.

Пункт третій частини першої статті 1 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» визначає спільний проект як комплекс спільних заходів, що здійснюються органами місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва за рахунок коштів місцевих бюджетів та інших, не заборонених законодавством джерел, і спрямовані на соціально-економічний, культурний розвиток території.

Уявімо собі ситуацію, що декілька суміжних територіальних громад вирішили провести пісенний фестиваль. Для того щоб забезпечити його проведення, суб'єкти співробітництва, укладаючи договір, визначають внесок кожного участника співробітництва. Наприклад, один надає приміщення і забезпечує учасників конкурсу харчуванням, другий забезпечує апаратурою і транспортом, третій виділяє (залучає) грошові кошти для формування призового фонду та здійснює загальну координацію і т. д.

Головною ознакою спільного проекту є те, що кожен учасник співробітництва робить свій внесок у загальну справу. Спільним проектом може бути не лише пісенний фестиваль, а й різного роду змагання, конкурси тощо.

Які положення обов'язково має містити договір про співробітництво у частині реалізації спільного проекту?

Відповідно до частини першої статті 11 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» договір про співробітництво у частині реалізації спільного проекту має містити:

- мету спільного проекту;
- строки та умови його реалізації;
- перелік заходів органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва, що передбачається здійснити у рамках реалізації спільного проекту;
- обсяги фінансування спільного проекту органами місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва;
- форму участі органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва у рамках реалізації спільного проекту;

- механізм координації діяльності органів місцевого самоврядування суб’єктів співробітництва;
- порядок припинення дій договору та розв’язання спорів під час його виконання;
- відповідальність сторін.

Варто пам'ятати: під час підготовки проекту договору про співробітництво у частині реалізації спільногоЛо проекту вимоги, передбачені статтями 5-8 Закону України «Про співробітництво територіальних громад», можуть не застосовуватися. Це означає, що суб’єкти співробітництва можуть домовитися про те, що для них не є обов’язковою процедура ініціювання співробітництва, її схвалення, проведення офіційних переговорів потенційних сторін, створення комісії для підготовки проекту договору про співробітництво та його громадське обговорення.

Що потрібно розуміти під спільним фінансуванням (утриманням) підприємств, установ та організацій комунальної форми власності?

Під спільним фінансуванням (утриманням) інфраструктурного об’єкта потрібно розуміти таку форму співробітництва, коли інші зацікавлені суб’єкти долучаються співфінансувати (спільно утримувати) певне підприємство, установу чи організацію комунальної форми власності на обумовлених у відповідному договорі умовах.

Співробітництво у формі спільногоЛо фінансування (утримання) підприємств, установ та організацій комунальної форми власності може здійснюватися відповідно до вимог Бюджетного кодексу України з метою забезпечення ефективного використання ресурсів територіальних громад на основі спільногоЛо застосування наявних в одного із суб’єктів співробітництва об’єктів комунальної інфраструктури.

Варто знати: за такої форми співробітництва інші суб’єкти, які долучилися до співфінансування (спільногоЛо утримання) інфраструктурного об’єкта, не стають його співласниками.

Які умови спільногоЛо фінансування (утримання) інфраструктурного об’єкта сторони мають обов’язково зафіксувати у відповідному договорі про співробітництво?

Суб’єкти співробітництва, укладаючи відповідний договір у частині спільногоЛо фінансування (утримання) інфраструктурного об’єкта, мають обов’язково зафіксувати такі положення:

- перелік підприємств, установ та організацій комунальної форми власності, що передбачається спільно (усіма суб'єктами співробітництва) фінансувати (утримувати);
- обсяг фінансових ресурсів, який органи місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва планують виділити для спільног фінансування (утримання) підприємств, установ та організацій комунальної форми власності, а також порядок здійснення видатків з місцевих бюджетів;
- умови щодо надання (виробництва) підприємствами, установами та організаціями комунальної форми власності, що спільно фінансуються (утримуються) суб'єктами співробітництва, послуг (продукції) для суб'єктів співробітництва;
- спосіб розподілу між суб'єктами співробітництва отриманих доходів та можливих ризиків, пов'язаних з діяльністю підприємств, установ та організацій комунальної форми власності, що спільно фінансуються (утримуються);
- форму і порядок подання звітності про результати діяльності підприємств, установ та організацій комунальної форми власності, використання ресурсів, у тому числі фінансових;
- порядок припинення дії договору;
- порядок розв'язання спорів під час його виконання.

Що собою являє така форма співробітництва, як створення спільних інфраструктурних об'єктів?

Створення спільних інфраструктурних об'єктів – це форма співробітництва, суб'єкти якого утворюють спільні комунальні підприємства, установи чи організації з метою реалізації спільних інфраструктурних проектів і виконання функцій, що становлять спільний інтерес.

Це може бути утворення спільног комунального підприємства щодо обслуговування заінтересованих територіальних громад (вивезення сміття, підтримання належного стану доріг та їх ремонт, обслуговування існуючих водогінних мереж, забезпечення благоустрою тощо).

Чи існують будь-які обмеження (заборони) щодо утворення спільного комунального підприємства, установи чи організації?

Так, існують. Заборонено утворювати спільні комунальні підприємства, установи та організації на базі майна, яке відповідно до чинного

національного законодавства чи нормативно-правових актів місцевого значення (рішень органів місцевого самоврядування) не підлягає приватизації.

Які позиції сторони мають обов'язково відобразити у договорі про співробітництво в частині утворення спільних комунальних підприємств, установ та організацій – інфраструктурних об'єктів?

Сторони мають обов'язково відобразити у договорі такі позиції:

- сферу діяльності спільних комунальних підприємств, установ та організацій;
- найменування та місцезнаходження спільних комунальних підприємств, установ та організацій;
- організаційно-правову форму спільних комунальних підприємств, установ та організацій;
- структуру органів і служб управління спільними комунальними підприємствами, установами та організаціями, порядок їх призначення та організації діяльності;
- обсяг коштів (майна), що інвестуються органами місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва для фінансування (утримання) та забезпечення функціонування спільних комунальних підприємств, установ та організацій, а також строки їх внесення;
- етапи утворення спільних комунальних підприємств, установ та організацій і відповіальність сторін за результати їх діяльності;
- шляхи покриття органами місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва можливих збитків, дефіциту коштів та розподілу отриманих доходів спільних комунальних підприємств, установ та організацій;
- порядок припинення діяльності спільних комунальних підприємств, установ та організацій, а також розподілу між суб'єктами співробітництва майна таких підприємств, установ та організацій;
- порядок припинення дії договору та розв'язання спорів під час його виконання;
- умови виходу одного із суб'єктів із співробітництва.

Чи підлягас державній реєстрації спільне комунальне підприємство, установа чи організація, про утворення якого потенційні суб'єкти співробітництва уклали відповідний договір?

Утворення та реєстрація спільного комунального підприємства, установи та організації здійснюються відповідно до вимог законодавства, зок-

рема порядок реєстрації підприємств, установ та організацій сьогодні регламентується Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» від 15.05.2003 року № 755-IV (з останніми змінами, внесеними Законом від 13.05.2014 року № 1258-VII).

Для державної реєстрації спільного комунального підприємства, установи та організації разом з іншими необхідними документами суб'єкти співробітництва повинні підготувати Статут спільного комунального підприємства, установи та організації, який має відповісти як чинному законодавству, так і вимогам, визначеним у договорі.

Що потрібно розуміти під утворенням спільного органу управління як форми співробітництва територіальних громад?

Утворення спільного органу управління є однією із п'яти передбачених законодавством форм співробітництва територіальних громад. Необхідність утворення спільного органу управління виникає у разі неможливості (фінансової неспроможності) його створення для потреб лише однієї територіальної громади. У сучасних умовах, коли дефіцит місцевих бюджетів відчувається скрізь і усюди, утворення спільних органів управління (особливо сільськими територіальними громадами) є досить актуальним.

Наприклад, сьогодні в сільській місцевості досить затребуваними є юридичні послуги (консультування з питань врегулювання земельних відносин, оформлення спадщини, пенсії, субсидій, інших соціальних виплат тощо). Однак більшість сільських територіальних громад не можуть собі дозволити утримувати навіть одну посаду юриста чи бухгалтера. Тому для спільного виконання визначених законом повноважень, що належать до компетенції органів місцевого самоврядування, та з метою економії коштів, необхідних для їх утримання (оптимізації чи зменшення видатків), співробітництво може здійснюватися шляхом утворення суб'єктами співробітництва спільного органу управління: бухгалтерського відділу, юридичного відділу або ж їх поєднання (бухгалтерсько-юридичного відділу).

Частина третя статті 14 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» передбачає, що спільний орган управління може утворюватися двома способами:

- як окремий виконавчий орган сільської, селищної, міської ради одного із суб'єктів співробітництва;

- у складі виконавчого органу сільської, селищної, міської ради одного із суб'єктів співробітництва (як структурний підрозділ у вигляді агенції, департаменту, управління, відділу, проектного бюро тощо).

Що у договорі про співробітництво, який передбачає утворення спільног о органу управління, має бути обов'язково зафіксовано?

У договорі про співробітництво, який передбачає утворення спільного органу управління, має бути обов'язково зафіксовано:

- мету утворення спільног о органу управління;
- повноваження, що реалізуються спільним органом управління, та його функцій;
- найменування та місцезнаходження спільног о органу управління;
- спосіб утворення спільног о органу управління та його майна;
- порядок призначення (обрання) на посаду, а також звільнення з посади керівника спільног о органу управління та інших посадових осіб;
- відповідальність керівника спільног о органу управління;
- порядок та обсяги фінансування суб'єктами співробітництва спільног о органу управління;
- порядок та періодичність звітування спільног о органу управління перед суб'єктами співробітництва та відповідними органами місцевого самоврядування;
- порядок припинення функціонування спільног о органу управління та відповідного розподілу майна, наслідки такого припинення;
- порядок припинення дії договору, можливість припинення одним із суб'єктів співробітництва участі у співробітництві та наслідки такого припинення.

Яким чином відбувається фінансування співробітництва його суб'єктами після підписання відповідного договору?

Фінансування співробітництва здійснюється його суб'єктами на умовах, в порядку і розмірах, визначених підписаним такими суб'єктами договором. Якщо виникає потреба відкоригувати деякі умови договору, сторони можуть домовитися про необхідність внесення змін та доповнень і ухвалити рішення про створення комісії для напрацювання відповідних правок.

Чи потрібно сторонам проходити процедури, передбачені статтями 5–8 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» для внесення змін та доповнень до договору, який вже набрав чинності?

Проходження процедур, визначених статтями 5–8 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» для внесення змін та доповнень до договору, який вже набрав чинності, вказаний закон не вимагає. Однак потенційні суб'єкти співробітництва, розуміючи важливість цього питання, можуть таку вимогу за взаємною згодою передбачити у договорі про співробітництво територіальних громад.

У яких випадках суб'єкти співробітництва можуть його припинити?

Питання щодо припинення співробітництва регламентується Розділом V Закону України «Про співробітництво територіальних громад». Для припинення співробітництва у вказаному законі визначені підстави та умови. Це означає, що для припинення співробітництва мають існувати ці обидва юридичні факти.

За наявності яких підстав співробітництво територіальних громад підлягає припиненню?

Відповідно до частини першої статті 18 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» співробітництво припиняється у разі:

- закінчення строку дії договору про співробітництво;
- досягнення цілей співробітництва;
- невиконання суб'єктами співробітництва взятих на себе зобов'язань;
- відмови від співробітництва відповідно до умов договору про співробітництво одного або кількох його суб'єктів, що унеможлилює подальше здійснення співробітництва;
- банкрутства утворених у рамках співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності;
- прийняття судом рішення про припинення співробітництва;
- нездійснення співробітництва протягом року з дня набрання чинності договором про співробітництво.

За яких умов відбувається припинення співробітництва?

Закон України «Про співробітництво територіальних громад» визначає єдину умову припинення співробітництва – за згодою його суб'єктів.

За якою процедурою має відбуватися припинення співробітництва?

Припинення співробітництва здійснюється у порядку, передбачено-му статтями 6–9 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» щодо організації співробітництва з урахуванням особливостей розділу V вказаного закону.

Це означає, що процедура припинення співробітництва є такою самою, як і організації (започаткування) співробітництва, за винятком такого етапу, як проведення переговорів.

З якою метою та за якою процедурою мають проводитися перегово- рори про припинення співробітництва?

Переговори проводяться органами місцевого самоврядування суб’єктів співробітництва для врегулювання спірних питань, що виникають у зв’язку із припиненням співробітництва.

Порядок проведення переговорів про припинення співробітництва має свої особливості, визначені статтею 19 Закону України «Про співробітництво територіальних громад», зокрема проведення переговорів про припинення співробітництва розпочинається протягом 30 днів з дати отримання суб’єктами співробітництва відповідної пропозиції. Відсутність протягом 30 днів з дати надходження пропозиції щодо проведення переговорів про припинення співробітництва відповіді суб’єктів співробітництва вважається їх згодою на його припинення.

Однак, перш ніж запропонувати проведення переговорів про припинення співробітництва, на підставі попереднього висновку виконавчого органу сільської, селищної, міської ради одного із суб’єктів співробітництва стосовно наявності хоча б однієї з підстав, передбачених частиною першою статті 18 Закону України «Про співробітництво територіальних громад», сільська, селищна, міська рада приймає рішення про припинення співробітництва та письмово звертається до інших суб’єктів співробітництва з пропозицією проведення переговорів про припинення співробітництва.

Повідомлення про припинення співробітництва суб’єкти співробітництва доводять до відома населення шляхом оприлюднення у місцевих засобах масової інформації.

У який спосіб повідомлення про припинення співробітництва доводиться суб’єктами співробітництва до відома населення, якщо місцеві засоби масової інформації відсутні?

У разі, якщо засоби масової інформації відсутні, повідомлення про припинення співробітництва може бути доведено суб'єктами співробітництва до відома населення шляхом оприлюднення на інформаційних стендах, які зазвичай розміщаються в приміщені сільської, селищної, міської ради або поруч з ним.

Яким документом суб'єкти співробітництва оформляють припинення співробітництва?

Припинення співробітництва оформляється шляхом укладення відповідного договору сільськими, селищними, міськими головами після схвалення його проекту сільськими, селищними, міськими радами.

Варто знати: один примірник договору про припинення співробітництва, який набрав чинності в установленому порядку, надсилається центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері розвитку місцевого самоврядування.

Чи існують якісь особливості припинення співробітництва залежно від форми співробітництва?

Так, існують. Співробітництво у формі делегування одному із суб'єктів співробітництва іншими суб'єктами співробітництва виконання одного чи кількох завдань з передачею йому відповідних ресурсів та спільне фінансування (утримання) інфраструктурного об'єкта припиняється не раніше наступного бюджетного періоду, якщо суб'єкти співробітництва не домовилися про інше.

Співробітництво у формі утворення суб'єктами співробітництва спільніх комунальних підприємств, установ та організацій – спільних інфраструктурних об'єктів припиняється шляхом передачі учасниками співробітництва своєї частки на користь одного із суб'єктів або шляхом припинення діяльності спільного комунального підприємства згідно із законодавством.

Варто пам'ятати: припинення співробітництва не повинно спричинити зменшення обсягу та погіршення якості надання послуг населенню.

Чи передбачене стимулювання співробітництва територіальних громад з боку держави?

Стаття 15 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» закріпила положення, згідно із яким державне стимулювання співробітництва здійснюється шляхом:

- надання субвенцій місцевим бюджетам суб'єктів співробітництва у пріоритетних сферах державної політики;
- передачі об'єктів державної власності у комунальну власність суб'єктів співробітництва;
- методичної, організаційної та іншої підтримки діяльності суб'єктів співробітництва.

Водночас держава стимулює співробітництво у разі, якщо:

- посилюється спроможність суб'єктів співробітництва до забезпечення реалізації визначених законом повноважень;
- до співробітництва залучені додаткові ресурси, у тому числі фінансові;
- співробітництво здійснюється більш як трьома суб'єктами співробітництва;
- забезпечується широка участь громадськості у здійсненні співробітництва.

Порядок державного стимулювання співробітництва визначається Кабінетом Міністрів України (на момент друку цього видання такий документ ще не ухвалено).

За рахунок яких коштів має здійснюватися фінансування співробітництва територіальних громад?

Фінансування співробітництва здійснюється за рахунок коштів:

- місцевих бюджетів суб'єктів співробітництва;
- самооподаткування;
- інших не заборонених законодавством джерел, зокрема державного бюджету, міжнародної технічної та фінансової допомоги, кредитних ресурсів тощо.

Варто знати: фінансування заходів співробітництва розпочинається з наступного бюджетного періоду.

ДОДАТКИ

ЗРАЗОК 1

ДОГОВІР

**про співробітництво територіальних громад
в частині делегування виконання завдань
(у сфері дошкільної освіти)**

село Зарічанка

28 серпня 2014 року

Територіальна громада села Зарічанка через Зарічанську сільську раду в особі голови Климчука Івана Демидовича, яка надалі іменується Сторона-1, територіальна громада села Летава через Летавську сільську раду в особі голови Пташинського Петра Леонідовича, яка надалі іменується Сторона-2 та територіальна громада села Жердя через Жердянську сільську раду в особі голови Жовтобрюх Галини Степанівни, яка надалі іменується Сторона-3, а разом іменуються Сторони або суб'єкти співробітництва, уклали цей Договір про таке.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Передумовою підписання цього Договору є те, що Сторони під час підготовки його проекту дотримувалися вимог, визначених статтями 5–9 Закону України «Про співробітництво територіальних громад».

1.2. Підписанням цього Договору Сторони підтверджують, що інтересам кожної з них відповідає спільнє та узгоджене співробітництво у формі делегування виконання окремих завдань з передачею відповідних ресурсів.

1.3. У процесі співробітництва Сторони зобов’язуються будувати свої взаємовідносини на принципах законності, добровільності, рівноправності, прозорості та відкритості, взаємної вигоди та відповідальності за результати співробітництва.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

2.1. З метою виконання повноважень відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про співробітництво територіальних громад», а також вирішення питань місцевого значення та підвищення ефективності використання коштів місцевих бюджетів Сторона-2 і Сторона-3 делегують Стороні-1 виконання таких завдань:

2.1.1. забезпечення дошкільної освіти дітей дошкільного віку:

- 12 дітей – мешканців Летавської територіальної громади;
- 11 дітей – мешканців Жердянської територіальної громади.

2.2. Виконання завдань, визначених у пункті 2.1. цього Договору, делегується строком на п'ять років, починаючи із 01 вересня 2014 року.

3. ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ДЕЛЕГОВАНИХ ЗАВДАНЬ, ЇХ ФІНАНСУВАННЯ ТА ЗВІТУВАННЯ

3.1. Вимоги до виконання Стороною-1 завдань, визначених у пункті 2.1 цього Договору:

3.1.1. дошкільна освіта має здійснюватися на базі дитячого садочка «Берізка», який має статус комунального дошкільного навчального закладу та розміщений у будинку № 3 по вулиці Шевченка в селі Зарічанка Чемеровецького району Хмельницької області;

3.1.2. транспортна доставка дітей із Летавської та Жердянської територіальних громад до дитячого садочка «Берізка» та у зворотному напрямку має здійснюватися автобусом у супроводі не менше ніж двох дорослих осіб;

3.1.3. дошкільний навчальний заклад дитячий садочек «Берізка» має забезпечити дошкільну освіту дітей, вказаних у пункті 2.1 цього Договору відповідно до вимог Закону України «Про дошкільну освіту» та іншого чинного законодавства України у сфері дошкільної освіти.

3.2. Фінансування виконання делегованих завдань здійснюється відповідно до вимог Бюджетного кодексу України.

3.3. Обсяг коштів місцевих бюджетів Сторони-2 та Сторони-3, що передаються місцевому бюджету Сторони-1 для виконання завдань, передбачених у пункті 2.1 цього Договору, визначається щорічно в межах фінансових нормативів бюджетної забезпеченості для дошкільної освіти із затвердженням нормативу щоденних відрахувань.

3.3.1. для забезпечення фінансування на умовах, передбачених пунктом 3.3 цього Договору, Летавська та Жердянська сільські ради надсилають погоджений та затверджений на сесіях цих рад відповідний розрахунок міжбюджетних трансфертів в Управління державного казначейства у Чемеровецькому районі ГУ Держказначейства України у Хмельницькій області, після чого такий розрахунок стає невід'ємною частиною цього Договору.

3.4. Сторона-1 щоквартально звітуює перед Сторонами-2 та Сторонами-3 про стан виконання завдань, визначених у пункті 2.1 цього Договору, та

про використання коштів переданих для їх виконання шляхом подання Стороні-2 та Стороні-3 звіту за формулою, наведеною у додатку до цього Договору.

3.5. Зарічанська сільська рада подає до Мінрегіону відповідно до статті 17 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» звіт про здійснення співробітництва, передбаченого цим Договором.

4. ПОРЯДОК НАБРАННЯ ЧИННОСТІ ДОГОВОРУ, ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА/ЧИ ДОПОВНЕТЬ ДО ДОГОВОРУ

4.1. Цей Договір набирає чинності з моменту його підписання уповноваженими представниками Сторін та скріплення мокрими печатками і діє до 28 серпня 2019 року включно.

4.2. Зміни та/чи доповнення до цього Договору допускаються лише за взаємною згодою Сторін і оформляються додатковим договором, який є невід'ємною частиною цього Договору.

4.3. Внесення змін та/чи доповнень до цього Договору здійснюється в тому ж порядку, як і його укладення.

5. ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ

5.1. Цей Договір припиняється у разі:

5.1.1. закінчення строку його дії;

5.1.2. досягнення цілей співробітництва;

5.1.3. невиконання суб'єктами співробітництва взятих на себе зобов'язань;

5.1.4. відмови від співробітництва однієї зі Сторін, відповідно до умов цього Договору, що унеможливлює подальше здійснення співробітництва;

5.1.5. банкрутства утворених у рамках співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності;

5.1.6. нездійснення співробітництва протягом року з дня набрання чинності цим Договором;

5.1.7. прийняття судом рішення про припинення співробітництва.

5.2. Припинення співробітництва здійснюється за згодою Сторін в порядку, визначеному Законом України «Про співробітництво територіальних громад», та не має спричинити зменшення обсягу та погіршення якості надання послуг.

5.3. Припинення співробітництва Сторони оформляють відповідним договором у кількості 4 (четири) примірників, кожен з яких має одна-

кову юридичну силу. Один примірник договору про припинення співробітництва Зарічанська сільська рада надсилає Мінрегіону упродовж 3 (трьох) робочих днів після підписання його Сторонами.

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ТА ПОРЯДОК РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ

6.1. Усі спори, що виникають між Сторонами з приводу виконання умов цього Договору або пов'язані із ним, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами, а у разі недосягнення згоди між ними – у судовому порядку.

6.2. Сторони несуть відповідальність одна перед одною відповідно до чинного законодавства України.

6.3. Сторона звільняється від відповідальності за порушення зобов'язань за цим Договором, якщо вона доведе, що таке порушення сталося внаслідок дії непереборної сили або випадку.

6.4. У разі виникнення обставин, зазначених у пункті 6.3 цього Договору, Сторона, яка не може виконати зобов'язання, передбачені цим Договором, повідомляє іншу Сторону про настання, прогнозований термін дії та припинення вищевказаних обставин не пізніше 7 (семи) днів з дати їх настання і припинення. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення позбавляє Сторону права на звільнення від виконання своїх зобов'язань у зв'язку із виникненням обставин, зазначених у пункті 6.3 цього Договору.

7. ПРИКИНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Усі правовідносини, що виникають у зв'язку з виконанням цього Договору і не врегульовані ним, регулюються нормами чинного законодавства України.

7.2. Цей Договір укладений на 4 (четириріч) аркушах у кількості 4 (четириріч) примірників з розрахунком по одному примірнику для кожної із Сторін та один примірник для Мінрегіону, які мають однакову юридичну силу.

7.3. Зарічанська сільська рада надсилає один примірник цього Договору до Мінрегіону для внесення його до реєстру про співробітництво територіальних громад упродовж 3 (трьох) робочих днів після підписання його Сторонами.

7.4. Сторони підтверджують, що цей Договір містить усі істотні умови, передбачені законом для договорів цього виду, і жодна зі Сторін не

посилатиметься в майбутньому на недосягнення згоди за істотними умовами договору як на підставу вважати його неукладеним або недійсним.

7.5. Сторони забезпечують вільний доступ до звітів про використання коштів через власні інтернет-ресурси, а у разі їх відсутності – через доступні друковані засоби масової інформації або в інший спосіб за рішенням відповідної Сторони.

7.6. Про зміну банківських реквізитів, юридичної та поштової адреси кожна Сторона зобов'язана повідомити інші Сторони у письмовій формі упродовж 5 (п'яти) робочих днів з моменту настання таких змін.

8. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ, БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ ТА ПІДПИСИ СТОРІН

Сторона-1:	Сторона-2:	Сторона-3:
Юридична адреса:	Юридична адреса:	Юридична адреса:
Банківські реквізити:	Банківські реквізити:	Банківські реквізити:
Підпис: _____ "___" _____ року М. П.	Підпис: _____ "___" _____ року М. П.	Підпис: _____ "___" _____ року М. П.

ЗРАЗОК 2

ДОГОВІР про співробітництво територіальних громад в частині реалізації спільного проекту

село Зарічанка

28 серпня 2014 року

Територіальна громада села Зарічанка через Зарічанську сільську раду в особі голови Климчука Івана Демидовича, яка надалі іменується Сторона-1, територіальна громада села Летава через Летавську сільську раду в особі голови Пташинського Петра Леонідовича, яка надалі іменується Сторона-2 та територіальна громада села Жердя через Жердянську сільську раду в особі голови Жовтобрюх Галини Степанівни, яка надалі іменується Сторона-3, а разом іменуються Сторони або суб'єкти співробітництва, уклали цей Договір про таке.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Передумовою підписання цього Договору є те, що Сторони під час підготовки його проекту не дотримувалися вимог, визначених статтями 5–9 Закону України «Про співробітництво територіальних громад».

1.2. Підписанням цього Договору Сторони підтверджують, що інтересам кожної з них відповідає спільне та узгоджене співробітництво у формі реалізації спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільног здійснення відповідних заходів.

1.3. У процесі співробітництва Сторони зобов'язуються будувати свої взаємовідносини на принципах законності, добровільності, рівноправності, прозорості та відкритості, взаємної вигоди та відповідальності за результати співробітництва.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

2.1. Відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про співробітництво територіальних громад», а також з метою вирішення питань місцевого значення Сторони домовились про реалізацію спільного проекту «Діти – майбутнє України» (далі – Проект), змістом реалізації якого є проведення у другій половині січня кожного року співробітництва конкурсів на базі Зарічанської загально-

освітньої школи І–ІІІ ступенів відповідно до Положення про конкурс (далі – Конкурс).

2.2. Метою реалізації Проекту є створення умов, пошук і підтримка талановитих та обдарованих учнів, їх самореалізація в науково-дослідницькій та творчій діяльності, формування інтелектуального потенціалу, творчий та культурний розвиток територіальних громад-учасниць співробітництва.

2.3. Проект реалізується упродовж 5 (п'яти) років, починаючи із 01 січня 2015 року.

3. УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ, ЙОГО ФІНАНСУВАННЯ ТА ЗВІТУВАННЯ

3.1. Перелік заходів у рамках реалізації Проекту:

3.1.1. проведення установчого засідання уповноважених представників суб’єктів співробітництва та затвердження персонального складу оргкомітету, Положення про Конкурс із визначенням призового фонду та номінацій, складу оргкомітету, конкурсної комісії та кошторису Конкурсу, яке затверджуються щорічно не пізніше 20 (двадцяти) днів до початку конкурсу спільним розпорядженням голів, зазначених у преамбулі цього Договору;

3.1.2. розміщення інформації про Конкурс у друкованих засобах масової інформації та доступних інтернет-ресурсах;

3.1.3. безпосереднє проведення Конкурсу;

3.1.4. підведення підсумків проведеного Конкурсу та урочисте нагородження переможців;

3.1.5. розміщення інформації про результати проведення Конкурсу в друкованих засобах масової інформації та доступних інтернет-ресурсах.

3.2. Суб’єкти співробітництва беруть участь у реалізації заходів Проекту у формі:

3.2.1. Сторона-1 надає приміщення та здійснює фінансування проекту у розмірі, вказаному у пункті 3.4 цього Договору;

3.2.2. Сторона-2 надає на період проведення конкурсу власну сценічну апаратуру, оргтехніку та здійснює фінансування проекту у розмірі, вказаному у пункті 3.4 цього Договору;

3.2.3. Сторона-3 забезпечує учасників конкурсу харчуванням, напоями та здійснює фінансування проекту у розмірі, вказаному у пункті 3.4 цього Договору.

3.3. Умови реалізації Проекту:

3.3.1. здійснення організаційного забезпечення, обсяг якого визначено підпунктом 3.1.1 цього Договору;

3.3.2. забезпечення своєчасності фінансування заходів у рамках реалізації Проекту.

3.4. Фінансування Проекту здійснюється відповідно до вимог Бюджетного кодексу України за рахунок коштів місцевих бюджетів Сторін, обсяг яких становить:

- для Сторони-1 – 8 000,00 (вісім тисяч) гривень;

- для Сторони-2 – 5 000,00 (п'ять тисяч) гривень;

- для Сторони-3 – 5 000,00 (п'ять тисяч) гривень.

3.5. Координація діяльності суб’єктів співробітництва здійснюється шляхом своєчасного взаємного інформування щодо послідовності та змісту заходів у рамках реалізації Проекту, визначених пунктом 3.1 цього Договору, оперативних нарад та консультацій. Координація діяльності суб’єктів співробітництва покладається на оргкомітет, правомочність якого зберігається до затвердження його нового складу.

3.6. Зарічанська сільська рада подає до Мінрегіону відповідно до статті 17 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» звіт про здійснення співробітництва, передбаченого цим Договором.

**4. ПОРЯДОК НАБРАННЯ ЧИННОСТІ ДОГОВОРУ,
ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА/ЧИ ДОПОВНЕТЬ ДО ДОГОВОРУ**

4.1. Цей Договір набирає чинності з моменту його підписання уповноваженими представниками Сторін та скріплення мокрими печатками і діє до 28 серпня 2019 року включно.

4.2. Зміни та/чи доповнення до цього Договору допускаються лише за взаємною згодою Сторін і оформляються додатковим договором, який є невід’ємною частиною цього Договору.

4.3. Внесення змін та/чи доповнень до цього Договору здійснюється в тому ж порядку, як і його укладення.

5. ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ

5.1. Цей Договір припиняється у разі:

5.1.1. закінчення строку його дії;

5.1.2. досягнення цілей співробітництва;

5.1.3. невиконання суб'єктами співробітництва взятих на себе зобов'язань;

5.1.4. відмови від співробітництва однієї зі Сторін, відповідно до умов цього Договору, що унеможливлює подальше здійснення співробітництва;

5.1.5. банкрутства утворених у рамках співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності;

5.1.6. нездійснення співробітництва протягом року з дня набрання чинності цим Договором;

5.1.7. прийняття судом рішення про припинення співробітництва.

5.2. Припинення співробітництва здійснюється за згодою Сторін у порядку, визначеному Законом України «Про співробітництво територіальних громад», та не має спричинити зменшення обсягу та погіршення якості надання послуг.

5.3. Припинення співробітництва Сторони оформляють відповідним договором у кількості 4 (четири) примірників, кожен з яких має однукову юридичну силу. Один примірник договору про припинення співробітництва Зарічанська сільська рада надсилає Мінрегіону упродовж 3 (трьох) робочих днів після підписання його Сторонами.

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ТА ПОРЯДОК РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ

6.1. Усі спори, що виникають між Сторонами з приводу виконання умов цього Договору або пов'язані із ним, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами, а у разі недосягнення згоди між ними – у судовому порядку.

6.2. Сторони несуть відповідальність одна перед одною відповідно до чинного законодавства України.

6.3. Сторона звільняється від відповідальності за порушення зобов'язань за цим Договором, якщо вона доведе, що таке порушення сталося внаслідок дії непереборної сили або випадку.

6.4. У разі виникнення обставин, зазначених у пункті 6.3 цього Договору, Сторона, яка не може виконати зобов'язання, передбачені цим Договором, повідомляє іншу Сторону про настання, прогнозований термін дії та припинення вищевказаних обставин не пізніше 7 (семи) днів з дати їх настання і припинення. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення позбавляє Сторону права на звільнення від виконання своїх

зобов'язань у зв'язку із виникненням обставин, зазначених у пункті 6.3 цього Договору.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Усі правовідносини, що виникають у зв'язку з виконанням цього Договору і не врегульовані ним, регулюються нормами чинного законодавства України.

7.2. Цей Договір укладений на 4 (четири) аркушах у кількості 4 (четири) примірників з розрахунку по одному примірнику для кожної із Сторін та один примірник для Мінрегіону, які мають однакову юридичну силу.

7.3. Зарічанська сільська рада надсилає один примірник цього Договору до Мінрегіону для внесення його до реєстру про співробітництво територіальних громад упродовж 3 (три) робочих днів після підписання його Сторонами.

7.4. Сторони підтверджують, що цей Договір містить усі істотні умови, передбачені законом для договорів цього виду, і жодна зі Сторін не посилатиметься в майбутньому на недосягнення згоди за істотними умовами договору як на підставу вважати його неукладеним або недійсним.

7.5. Сторони забезпечують вільний доступ до звітів про використання коштів через власні інтернет-ресурси, а у разі їх відсутності – через доступні друковані засоби масової інформації або в інший спосіб за рішенням відповідної Сторони.

7.6. Про зміну банківських реквізитів, юридичної та поштової адреси кожна Сторона зобов'язана повідомити інші Сторони у письмовій формі упродовж 5 (п'яти) робочих днів з моменту настання таких змін.

8. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ, БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ ТА ПІДПИСИ СТОРИН

Сторона-1: Юридична адреса: Банківські реквізити: Підпись:	Сторона-2: Юридична адреса: Банківські реквізити: Підпись:	Сторона-3: Юридична адреса: Банківські реквізити: Підпись:
Климчук І. Д. ”______ року М. П.	Пташинський П. Л. ”______ року М. П.	Жовтобрюх Г. С. ”______ року М. П.

ЗРАЗОК 3

ДОГОВІР про співробітництво територіальних громад в частині спільного фінансування (утримання) інфраструктурного об'єкта

село Зарічанка

28 серпня 2014 року

Територіальна громада села Зарічанка через Зарічанську сільську раду в особі голови Климчука Івана Демидовича, яка надалі іменується Сторона-1, територіальна громада села Летава через Летавську сільську раду в особі голови Пташинського Петра Леонідовича, яка надалі іменується Сторона-2 та територіальна громада села Жердя через Жердянську сільську раду в особі голови Жовтобрюх Галини Степанівни, яка надалі іменується Сторона-3, а разом іменуються Сторони або суб'єкти співробітництва, уклали цей Договір про таке.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Передумовою підписання цього Договору є те, що Сторони під час підготовки його проекту дотримувалися вимог, визначених статтями 5–9 Закону України «Про співробітництво територіальних громад».

1.2. Підписанням цього Договору Сторони підтверджують, що інтересам кожної з них відповідає спільне та узгоджене співробітництво у формі спільного фінансування (утримання) суб'єктами співробітництва підприємств, установ або організацій комунальної форми власності – інфраструктурних об'єктів.

1.3. У процесі співробітництва Сторони зобов'язуються будувати свої взаємовідносини на принципах законності, добровільності, рівноправності, прозорості та відкритості, взаємної вигоди та відповідальності за результати співробітництва.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

2.1. Відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про співробітництво територіальних громад» з метою забезпечення ефективного використання ресурсів територіальних громад на основі спільного застосування наявного в одного із суб'єктів співробіт-

ництва об'єкта комунальної інфраструктури Сторони домовилися згідно з цим Договором спільно фінансувати (утримувати) полігон побутових відходів – комунальне підприємство «Екосвіт», код ЄДРПОУ – 37942974 (далі – Об'єкт), право комунальної власності на яке належить Стороні-1.

3. ФІНАНСУВАННЯ (УТРИМАННЯ) ОБ'ЄКТА

3.1. Фінансування (утримання) Об'єкта здійснюється відповідно до вимог Бюджетного кодексу України шляхом рівнопропорційного виділення коштів із місцевих бюджетів Сторін, обсяг яких становить:

- для Сторони-1 – 200 000,00 (двісті тисяч) гривень;
- для Сторони-2 – 200 000,00 (двісті тисяч) гривень;
- для Сторони-3 – 200 000,00 (двісті тисяч) гривень.

3.2. Кожна із Сторін щоквартально перераховує кошти, розмір яких визначено пунктом 3.1 цього Договору на розрахунковий рахунок Об'єкта.

3.3. Спільне фінансування Об'єкта надає право Летавській та Жердянській сільрадам здійснювати на безоплатній основі звезення побутових відходів на полігон комунального підприємства «Екосвіт».

4. НАДАННЯ ОБ'ЄКТОМ ПОСЛУГ ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ СПІВРОБІТНИЦТВА

4.1. Умови щодо надання Об'єктом послуг для суб'єктів співробітництва:

4.1.1. своєчасність фінансування, розміри та періодичність яких визначені пунктами 3.1 і 3.2 цього Договору.

5. РОЗПОДІЛ МІЖ СУБ'ЄКТАМИ СПІВРОБІТНИЦТВА ОТРИМАНИХ ДОХОДІВ ТА МОЖЛИВИХ РИЗИКІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ДІЯЛЬНІСТЮ ОБ'ЄКТА

5.1. Доходи, отримані за результатами діяльності Об'єкта, розподіляються:

5.1.1. рівними частками відповідно до кількості суб'єктів співробітництва.

5.2. Ризики, пов'язані з діяльністю Об'єкта, розподіляються:

5.2.1. рівними частками відповідно до кількості суб'єктів співробітництва.

6. ЗВІТУВАННЯ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ’ЄКТА

6.1. Об’єкт кожні півроку шляхом подання на паперовому носію звітує перед суб’єктами співробітництва про результати своєї діяльності та використання ресурсів, у тому числі фінансових, за формулою, наведеною у додатку до цього Договору.

6.2. Звіт надсилається суб’єктам співробітництва поштовим відправленням з описом вкладення.

7. ПОРЯДОК НАБРАННЯ ЧИННОСТІ ДОГОВОРУ, ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА/ЧИ ДОПОВНЕНЬ ДО ДОГОВОРУ

7.1. Цей Договір набирає чинності з моменту його підписання уповноваженими представниками Сторін та скріплення мокрими печатками і діє до 28 серпня 2019 року включно.

7.2. Зміни та/чи доповнення до цього Договору допускаються лише за взаємною згодою Сторін і оформляються додатковим договором, який є невід’ємною частиною цього Договору.

7.3. Внесення змін та/чи доповнень до цього Договору здійснюється в тому ж порядку, як і його укладення.

8. ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ

8.1. Цей Договір припиняється у разі:

8.1.1. закінчення строку його дії;

8.1.2. досягнення цілей співробітництва;

8.1.3. невиконання суб’єктами співробітництва взятих на себе зобов’язань;

8.1.4. відмови від співробітництва однієї зі Сторін, відповідно до умов цього Договору, що унеможливлює подальше здійснення співробітництва;

8.1.5. банкрутства утворених у рамках співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності;

8.1.6. нездійснення співробітництва протягом року з дня набрання чинності цим Договором;

8.1.7. прийняття судом рішення про припинення співробітництва.

8.2. Припинення співробітництва здійснюється за згодою Сторін у порядку, визначеному Законом України «Про співробітництво територіальних громад», та не має спричинити зменшення обсягу та погіршення якості надання послуг.

8.3. Припинення співробітництва Сторони оформляють відповідним договором у кількості 4 (четирьох) примірників, кожен з яких має однукову юридичну силу. Один примірник договору про припинення співробітництва Зарічанська сільська рада надсилає Мінрегіону упродовж 3 (трьох) робочих днів після підписання його Сторонами.

8.4. У разі припинення однією зі Сторін участі у співробітництві її права та обов'язки, частка майна передаються на користь інших учасників співробітництва.

9. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРИН ТА ПОРЯДОК РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ

9.1. Усі спори, що виникають між Сторонами з приводу виконання умов цього Договору або пов'язані із ним, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами, а у разі недосягнення згоди між ними – у судовому порядку.

9.2. Сторони несуть відповідальність одна перед одною відповідно до чинного законодавства України.

9.3. Сторона звільняється від відповідальності за порушення зобов'язань за цим Договором, якщо вона доведе, що таке порушення сталося внаслідок дії непереборної сили або випадку.

9.4. У разі виникнення обставин, зазначених у пункті 9.3 цього Договору, Сторона, яка не може виконати зобов'язання, передбачені цим Договором, повідомляє іншу Сторону про настання, прогнозований термін дії та припинення вищевказаних обставин не пізніше 7 (семи) днів з дати їх настання і припинення. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення позбавляє Сторону права на звільнення від виконання своїх зобов'язань у зв'язку із виникненням обставин, зазначених у пункті 9.3 цього Договору.

10. ПРИКИНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

10.1. Усі правовідносини, що виникають у зв'язку з виконанням цього Договору і не врегульовані ним, регулюються нормами чинного законодавства України.

10.2. Цей Договір укладений на 4 (четирьох) аркушах у кількості 4 (четирьох) примірників з розрахунку по одному примірнику для кожної зі Сторін та один примірник для Мінрегіону, які мають однукову юридичну силу.

10.3. Зарічанська сільська рада надсилає один примірник цього Договору до Мінрегіону для внесення його до реєстру про співробітництво територіальних громад упродовж 3 (трьох) робочих днів після підписання його Сторонами.

10.4 Зарічанська сільська рада подає до Мінрегіону відповідно до статті 17 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» звіт про здійснення співробітництва, передбаченого цим Договором.

10.5. Сторони підтверджують, що цей Договір містить усі істотні умови, передбачені законом для договорів цього виду, і жодна зі Сторін не посилатиметься в майбутньому на недосягнення згоди за істотними умовами договору як на підставу вважати його неукладеним або недійсним.

10.6. Сторони забезпечують вільний доступ до звітів про використання коштів через власні інтернет-ресурси, а у разі їх відсутності – через доступні друковані засоби масової інформації або в інший спосіб за рішенням відповідної Сторони.

10.7. Про зміну банківських реквізитів, юридичної та поштової адреси кожна Сторона зобов'язана повідомити інші Сторони у письмовій формі упродовж 5 (п'яти) робочих днів з моменту настання таких змін.

11. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ, БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ ТА ПІДПИСИ СТОРІН

Сторона-1:	Сторона-2:	Сторона-3:
Юридична адреса: Банківські реквізити: Підпис:	Юридична адреса: Банківські реквізити: Підпис:	Юридична адреса: Банківські реквізити: Підпис:
Климчук І. Д. ”—“ року М. П.	Пташинський П. Л. ”—“ року М. П.	Жовтобрюх Г. С. ”—“ року М. П.

ЗРАЗОК 4

ДОГОВІР

**про співробітництво територіальних громад
в частині створення спільного комунального підприємства**

село Зарічанка

28 серпня 2014 року

Територіальна громада села Зарічанка через Зарічанську сільську раду в особі голови Климчука Івана Демидовича, яка надалі іменується Сторона-1, територіальна громада села Летава через Летавську сільську раду в особі голови Пташинського Петра Леонідовича, яка надалі іменується Сторона-2 та територіальна громада села Жердя через Жердянську сільську раду в особі голови Жовтобрюх Галини Степанівни, яка надалі іменується Сторона-3, а разом іменуються Сторони або суб'єкти співробітництва, уклали цей Договір про таке.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Передумовою підписання цього Договору є те, що Сторони під час підготовки його проекту дотримувалися вимог, визначених статтями 5–9 Закону України «Про співробітництво територіальних громад».

1.2. Підписанням цього Договору Сторони підтверджують, що інтересам кожної з них відповідає спільне та узгоджене співробітництво у формі утворення суб'єктами співробітництва спільного комунального підприємства, установи та організації – спільного інфраструктурного об'єкта.

1.3. У процесі співробітництва Сторони зобов'язуються будувати свої взаємовідносини на принципах законності, добровільності, рівноправності, прозорості та відкритості, взаємної вигоди та відповідальності за результати співробітництва.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

2.1. Відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про співробітництво територіальних громад», статей 62, 63, 65 Господарського кодексу України з метою реалізації спільногоЯ інфраструктурного проекту і виконання функцій, що становлять спільний інтерес, Сторони домовились утворити спільне кому-

нальне підприємство «Благосвіт» (далі – Об’єкт) і спільно його утримувати.

2.2. Сторони визначили, що:

2.2.1. організаційно-правовою формою Об’єкта є спільне комунальне підприємство;

2.2.2. місцезнаходженням Об’єкта є: вулиця Івана Франка, 7, село Зарічанка, Чемеровецький район, Хмельницька область, поштовий індекс – 31652;

2.2.3. сферою діяльності Об’єкта є: забезпечення належного санітарного стану та благоустрою на територіях Зарічанської, Летавської та Жердянської сільрад;

2.2.4. етапами утворення Об’єкта є:

- на першому етапі Сторони забезпечують підготовку, погодження, затвердження установчого документа – Статуту підприємства та державну реєстрацію підприємства (відповідальною є Зарічанська сільська рада);

- на другому етапі Сторони забезпечують призначення директора підприємства, затверджують штатний розклад та формують статутний фонд;

2.2.5. здійснення повноважень щодо управління Об’єктом та відповідальність за результати його діяльності покладається на директора підприємства.

3. УПРАВЛІННЯ ОБ’ЄКТОМ

3.1. Управління Об’єктом здійснюється відповідно до його установчих документів.

3.2. Керування господарською діяльністю Об’єкта здійснюється директором Об’єкта, який призначається на посаду (звільняється з неї) спільним розпорядженням Зарічанським, Летавським і Жердянським сільськими головами.

3.3. Органом управління Об’єкта є дирекція, склад та порядок формування якої визначається установчим документом.

4. ФІНАНСУВАННЯ (УТРИМАННЯ) ОБ’ЄКТА

4.1. Фінансування (утримання) Об’єкта здійснюється відповідно до вимог Бюджетного кодексу України за рахунок коштів місцевих бюджетів Сторін.

Для забезпечення функціонування Об'єкта та формування його статутного фонду Сторони інвестують грошові кошти чи майно, зокрема:

- Зарічанська сільрада інвестує земельну ділянку площею 0,15 га та розміщене на ній нежитлове приміщення площею 104 кв. м загальною вартістю 130 000,00 (сто тридцять тисяч) гривень;

- Летавська сільрада перераховує на поточний рахунок підприємства не пізніше 10 жовтня 2014 року грошові кошти у розмірі 85 000,00 (вісімдесят п'ять тисяч) гривень;

- Жердянська сільрада перераховує на поточний рахунок підприємства не пізніше 10 жовтня 2014 грошові кошти у розмірі 85 000,00 (вісімдесят п'ять тисяч) гривень.

4.2. Збитки, дефіцит коштів, пов'язані з діяльністю Об'єкта, відшкодовуються:

4.2.1. рівними частками відповідно до кількості суб'єктів співробітництва.

4.3. Доходи, отримані за результатами діяльності Об'єкта, розподіляються:

4.3.1. рівними частками відповідно до кількості суб'єктів співробітництва.

4.4. Кожна із Сторін бере на себе зобов'язання щорічно виділяти із власного місцевого бюджету грошові кошти у розмірі не менше 90 000,00 (дев'яносто тисяч) гривень.

5. ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄКТА

5.1. Об'єкт припиняє свою діяльність з підстав та у порядку, передбачених чинним законодавством України.

5.2. Майно, що залишилося унаслідок припинення діяльності Об'єкта, підлягає поділу між учасниками співробітництва рівними частками.

6. ПОРЯДОК НАБРАННЯ ЧИННОСТІ ДОГОВОРУ, ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА/ЧИ ДОПОВНЕНИЙ ДО ДОГОВОРУ

6.1. Цей Договір набирає чинності з моменту його підписання уповноваженими представниками Сторін та скріплення мокрими печатками і діє до 28 серпня 2019 року включно.

6.2. Зміни та/чи доповнення до цього Договору допускаються лише за взаємною згодою Сторін і оформляються додатковим договором, який є невід'ємною частиною цього Договору.

6.3. Внесення змін та/чи доповнень до цього Договору здійснюється в тому ж порядку, як і його укладення.

7. ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ

7.1. Цей Договір припиняється у разі:

7.1.1. закінчення строку його дії;

7.1.2. досягнення цілей співробітництва;

7.1.3. невиконання суб'єктами співробітництва взятих на себе зобов'язань;

7.1.4. відмови від співробітництва однієї зі Сторін, відповідно до умов цього Договору, що унеможлилює подальше здійснення співробітництва;

7.1.5. банкрутства утворених у рамках співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності;

7.1.6. нездійснення співробітництва протягом року з дня набрання чинності цим Договором;

7.1.7. прийняття судом рішення про припинення співробітництва.

7.2. Припинення співробітництва здійснюється за згодою Сторін у порядку, визначеному Законом України «Про співробітництво територіальних громад», та не має спричинити зменшення обсягу та погіршення якості надання послуг.

7.3. Припинення співробітництва Сторони оформляють відповідним договором у кількості 4 (четири) примірників, кожен з яких має однакову юридичну силу. Один примірник договору про припинення співробітництва Зарічанська сільська рада надсилає Мінрегіону упродовж 3 (трьох) робочих днів після підписання його Сторонами.

7.4. Суб'єкт співробітництва має право вийти зі співробітництва за умови передачі його прав, обов'язків, частки майна іншим суб'єктам співробітництва.

8. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ТА ПОРЯДОК РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ

8.1. Усі спори, що виникають між Сторонами з приводу виконання умов цього Договору або пов'язані із ним, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами, а у разі недосягнення згоди між ними – у судовому порядку.

8.2. Сторони несуть відповідальність одна перед одною відповідно до чинного законодавства України.

8.3. Сторона звільняється від відповідальності за порушення зобов'язань за цим Договором, якщо вона доведе, що таке порушення сталося внаслідок дії непереборної сили або випадку.

8.4. У разі виникнення обставин, зазначених у пункті 8.3 цього Договору, Сторона, яка не може виконати зобов'язання, передбачені цим Договором, повідомляє іншу Сторону про настання, прогнозований термін дії та припинення вищевказаних обставин не пізніше 7 (семи) днів з дати їх настання і припинення. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення позбавляє Сторону права на звільнення від виконання своїх зобов'язань у зв'язку із виникненням обставин, зазначених у пункті 8.3 цього Договору.

9. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

9.1. Усі правовідносини, що виникають у зв'язку з виконанням цього Договору і не врегульовані ним, регулюються нормами чинного законодавства України.

9.2. Цей Договір укладений на 4 (четириох) аркушах у кількості 4 (четириох) примірників з розрахунку по одному примірнику для кожної зі Сторін та один примірник для Мінрегіону, які мають однакову юридичну силу.

9.3. Зарічанська сільська рада надсилає один примірник цього Договору до Мінрегіону для внесення його до реєстру про співробітництво територіальних громад упродовж 3 (трьох) робочих днів після підписання його Сторонами.

9.4. Зарічанська сільська рада подає до Мінрегіону відповідно до статті 17 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» звіт про здійснення співробітництва, передбаченого цим Договором.

9.5. Сторони підтверджують, що цей Договір містить усі істотні умови, передбачені законом для договорів цього виду, і жодна зі Сторін не посилатиметься в майбутньому на недосягнення згоди за істотними умовами договору як на підставу вважати його неукладеним або недійсним.

9.6. Сторони забезпечують вільний доступ до звітів про використання коштів через власні інтернет-ресурси, а у разі їх відсутності – через доступні друковані засоби масової інформації або в інший спосіб за рішенням відповідної Сторони.

9.7. Про зміну банківських реквізитів, юридичної та поштової адреси кожна Сторона зобов'язана повідомити інші Сторони у письмовій формі упродовж 5 (п'яти) робочих днів з моменту настання таких змін.

10. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ, БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ ТА ПІДПИСИ СТОРІН

Сторона-1:	Сторона-2:	Сторона-3:
Юридична адреса: Банківські реквізити: Підпис: _____ ”—“ _____ року М. П.	Юридична адреса: Банківські реквізити: Підпис: _____ ”—“ _____ року М. П.	Юридична адреса: Банківські реквізити: Підпис: _____ ”—“ _____ року М. П.
Климчук І. Д.	Пташинський П. Л.	Жовтобрюх Г. С.

ЗРАЗОК 5

ДОГОВІР про співробітництво територіальних громад в частині утворення спільного органу управління

село Зарічанка

28 серпня 2014 року

Територіальна громада села Зарічанка через Зарічанську сільську раду в особі голови Климчука Івана Демидовича, яка надалі іменується Сторона-1, територіальна громада села Летава через Летавську сільську раду в особі голови Пташинського Петра Леонідовича, яка надалі іменується Сторона-2 та територіальна громада села Жердя через Жердянську сільську раду в особі голови Жовтобрюх Галини Степанівни, яка надалі іменується Сторона-3, а разом іменуються Сторони або суб'єкти співробітництва, уклали цей Договір про таке.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Передумовою підписання цього Договору є те, що Сторони під час підготовки його проекту дотримувалися вимог, визначених статтями 5–9 Закону України «Про співробітництво територіальних громад».

1.2. Підписанням цього Договору Сторони підтверджують, що інтересаможної з них відповідає спільне та узгоджене співробітництво у формі утворення суб'єктами співробітництва спільного органу управління для спільноговиконання визначених законом повноважень.

1.3. У процесі співробітництва Сторони зобов'язуються будувати свої взаємовідносини на принципах законності, добровільності, рівноправності, прозорості та відкритості, взаємної вигоди та відповідальності за результати співробітництва.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

2.1. Відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про співробітництво територіальних громад» для спільноговиконання визначених законом повноважень, що належать до компетенції суб'єктів співробітництва, та з метою економії коштів, необхідних для їх утримання (оптимізації чи зменшення видатків), Сторони домовилися утворити спільний орган управління без статусу юридичної особи у складі

виконавчого комітету Зарічанської сільради – « юридично-економічний відділ » (далі – Орган управління).

2.2. Сторони визначили, що:

2.2.1. місцезнаходженням Органу управління є: будинок № 78 по вулиці Шевченка в селі Зарічанка Чемеровецького району Хмельницької області (поштовий індекс – 31652);

2.2.2. метою утворення Органу управління є забезпечення належного ведення бухгалтерського обліку, фінансової звітності та обробка облікових даних органами місцевого самоврядування, а також надання юридичних послуг для реалізації прав, свобод і законних інтересів мешканців територіальних громад – суб'єктів співробітництва;

2.2.3. утворення Органу управління та його майна здійснюється шляхом пропорційної акумуляції майна і грошових коштів Сторін та подальшого спільного фінансування за рахунок коштів місцевих бюджетів Зарічанської, Летавської та Жердянської сільських рад міжбюджетними трансфертами із визначенням нормативом щоденних відрахувань на користь місцевого бюджету Зарічанської сільради в межах фінансових нормативів бюджетної забезпеченості.

3. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ФУНКЦІЇ ОРГАНУ УПРАВЛІННЯ

3.1. Для виконання функцій юридично-бухгалтерского супроводу життєдіяльності територіальних громад – суб'єктів співробітництва Орган управління наділяється такими повноваженнями:

3.1.1. забезпечення належного ведення бухгалтерського обліку, фінансової звітності та обробка облікових даних органами місцевого самоврядування територіальних громад-учасниць співробітництва;

3.1.2. правове забезпечення діяльності таких органів місцевого самоврядування;

3.1.3. забезпечення дотримання правил документообігу і технології обробки облікової інформації;

3.1.4. надання юридичних послуг для реалізації прав, свобод і законних інтересів громадян та юридичних осіб;

3.1.5. інформування населення з питань чинного законодавства, захисту прав і основних свобод громадян;

3.1.6. організація та забезпечення роботи громадських приймальень на території територіальних громад-учасниць співробітництва із наданням безплатної первинної правової допомоги, надання їм методичної допомоги.

4. ПОСАДОВІ ОСОБИ ОРГАНУ УПРАВЛІННЯ

4.1. Орган управління утворюється у складі його начальника та фахівця-економіста (бухгалтера), які призначаються на посади та звільняються з них спільним розпорядженням голів, зазначених у преамбулі цього Договору.

Кандидат на посаду начальника Органу управління повинен мати вищу юридичну освіту та стаж роботи на державній службі не менше трьох років.

4.2. Для забезпечення діяльності Органу управління, визначення кола його прав та обов'язків, Сторони спільним розпорядженням затверджують Положення про юридично-економічний відділ.

4.3. Начальник Органу управління несе персональну відповідальність за діяльність очолюваного ним відділу відповідно до умов цього Договору, Положення про відділ і чинного законодавства та за результатами діяльності відділу звітє один раз на рік перед кожною із обслуговуваних рад на першій її сесії.

5. ФІНАНСУВАННЯ ОРГАНУ УПРАВЛІННЯ ТА ЗВІТУВАННЯ ПРО ЙОГО ДІЯЛЬНІСТЬ

5.1. Фінансування Органу управління здійснюється відповідно до вимог Бюджетного кодексу України за рахунок коштів місцевих бюджетів Сторін у межах фінансових нормативів бюджетної забезпеченості шляхом міжбюджетних трансфертів із визначенням нормативу щоденних відрахувань на користь місцевого бюджету Зарічанської сільської ради.

5.2. Кожна зі Сторін бере на себе зобов'язання щорічно виділяти для спільного фінансування діяльності Органу управління та його матеріально-технічного забезпечення грошові кошти у розмірі 104 000,00 (сто чотири тисячі) гривень.

5.3. Для забезпечення фінансування Органу управління на умовах, передбачених пунктами 5.1 і 5.2 цього Договору Сторони надсилають погоджений та затверджений на сесіях рад суб'єктів співробітництва відповідний розрахунок міжбюджетних трансфертів в Управління державного казначейства у Чемеровецькому районі ГУ Держказначейства України у Хмельницькій області, після чого такий розрахунок стає невід'ємною частиною цього Договору.

5.4. Орган управління кожні півроку шляхом подання на паперовому носію звітє перед суб'єктами співробітництва про результати своєї діяль-

ності та використання ресурсів, у тому числі фінансових, за формою, наведеною у додатку до цього Договору.

5.5. Звіт надсилається суб'єктам співробітництва поштовим відправленням з описом вкладення.

6. ПОРЯДОК ПРИПИНЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНУ УПРАВЛІННЯ

6.1. Орган управління припиняє свою діяльність з підстав та у порядку, передбачених чинним законодавством України.

6.2. Майно, що залишилося унаслідок припинення діяльності Органу управління, підлягає поділу між учасниками співробітництва рівними частками.

7. ПОРЯДОК НАБРАННЯ ЧИННОСТІ ДОГОВОРУ, ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА/ЧИ ДОПОВНЕНЬ ДО ДОГОВОРУ

7.1. Цей Договір набирає чинності з моменту його підписання уповноваженими представниками Сторін та скріплення мокрими печатками і діє до 28 серпня 2019 року включно.

7.2. Зміни та/чи доповнення до цього Договору допускаються лише за взаємною згодою Сторін і оформляються додатковим договором, який є невід'ємною частиною цього Договору.

7.3. Внесення змін та/чи доповнень до цього Договору здійснюється в тому ж порядку, як і його укладення.

8. ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ

8.1. Цей Договір припиняється у разі:

8.1.1. закінчення строку його дії;

8.1.2. досягнення цілей співробітництва;

8.1.3. невиконання суб'єктами співробітництва взятих на себе зобов'язань;

8.1.4. відмови від співробітництва однієї зі Сторін, відповідно до умов цього Договору, що унеможливлює подальше здійснення співробітництва;

8.1.5. банкрутства утворених у рамках співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності;

8.1.6. нездійснення співробітництва протягом року з дня набрання чинності цим Договором;

8.1.7. прийняття судом рішення про припинення співробітництва.

8.2. Припинення співробітництва здійснюється за згодою Сторін в порядку, визначеному Законом України «Про співробітництво територіальної громад», та не має спричинити зменшення обсягу та погіршення якості надання послуг.

8.3. Припинення співробітництва Сторони оформляють відповідним договором у кількості 4 (четири) примірників, кожен з яких має однукову юридичну силу. Один примірник договору про припинення співробітництва Зарічанська сільська рада надсилає Мінрегіону упродовж 3 (трьох) робочих днів після підписання його Сторонами.

8.4. У разі припинення однією зі Сторін участі у співробітництві її права та обов'язки, частка майна передаються на користь інших учасників співробітництва.

8.5. У разі виходу зі співробітництва однією зі Сторін співробітництво продовжується за участю решти двох Сторін. Якщо зі співробітництва виходять дві Сторони, співробітництво припиняється.

9. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ТА ПОРЯДОК РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ

9.1. Усі спори, що виникають між Сторонами з приводу виконання умов цього Договору або пов'язані із ним, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами, а у разі недосягнення згоди між ними – у судовому порядку.

9.2. Сторони несуть відповідальність одна перед одною відповідно до чинного законодавства України.

9.3. Сторона звільняється від відповідальності за порушення зобов'язань за цим Договором, якщо вона доведе, що таке порушення сталося внаслідок дії непереборної сили або випадку.

9.4. У разі виникнення обставин, зазначених у пункті 9.3 цього Договору, Сторона, яка не може виконати зобов'язання, передбачені цим Договором, повідомляє іншу Сторону про настання, прогнозований термін дії та припинення вищевказаних обставин не пізніше 7 днів з дати їх настання і припинення. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення позбавляє Сторону права на звільнення від виконання своїх зобов'язань у зв'язку із виникненням обставин, зазначених у пункті 9.3 цього Договору.

10. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

10.1. Усі правовідносини, що виникають у зв'язку з виконанням цього Договору і не врегульовані ним, регулюються нормами чинного законодавства України.

10.2. Цей Договір укладений на 4 (четириох) аркушах у кількості 4 (четириох) примірників з розрахунку по одному примірнику для кожної зі Сторін та один примірник для Мінрегіону, які мають однакову юридичну силу.

10.3. Зарічанська сільська рада надсилає один примірник цього Договору до Мінрегіону для внесення його до реєстру про співробітництво територіальних громад упродовж 3 (трьох) робочих днів після підписання його Сторонами.

10.4. Зарічанська сільська рада подає до Мінрегіону відповідно до статті 17 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» звіт про здійснення співробітництва, передбаченого цим Договором.

10.5. Сторони підтверджують, що цей Договір містить усі істотні умови, передбачені законом для договорів цього виду, і жодна зі Сторін не посилатиметься в майбутньому на недосягнення згоди за істотними умовами договору як на підставу вважати його неукладеним або недійсним.

10.6. Сторони забезпечують вільний доступ до звітів про використання коштів через власні інтернет-ресурси, а у разі їх відсутності – через доступні друковані засоби масової інформації або в інший спосіб за рішенням відповідної Сторони.

10.7. Про зміну банківських реквізитів, юридичної та поштової адреси кожна Сторона зобов'язана повідомити інші Сторони у письмовій формі упродовж 5 (п'яти) робочих днів з моменту настання таких змін.

11. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ, БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ ТА ПІДПИСИ СТОРИН

Сторона-1: Юридична адреса: Банківські реквізити: Підпись: _____ ” _____ року М. П.	Сторона-2: Юридична адреса: Банківські реквізити: Підпись: _____ ” _____ року М. П.	Сторона-3: Юридична адреса: Банківські реквізити: Підпись: _____ ” _____ року М. П.
Климчук І. Д. М. П.	Пташинський П. Л. М. П.	Жовтобрюх Г. С. М. П.

ДЛЯ НОТАТОК

інформаційне видання

*Співробітництво територіальних громад
Бібліотечка місцевого самоврядування*

Врублевський Олександр Станіславович

Інститут громадянського суспільства
м. Київ, б-р Дружби народів, 22, к. 21
тел./факс: 529-73-94
ел. пошта: csi@csi.org.ua
Інтернет сторінка: www.csi.org.ua

Видавець: Товариство з обмеженою відповідальністю інформаційно-консультаційний центр «Легальний статус»
м. Київ, б-р Дружби народів, 22, к. 21.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої діяльності до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК 726 від 18.12.2001 р.

Виготовлювач: «Забєліна-Фільковська Т. С. і компанія Київська нотна фабрика»

04080, м. Київ, вул. Фрунзе, 51а.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої діяльності до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції, ДК 3983 від 17.02.2011 р.

Підписано до друку з оригінал-макету 08.09.2014 р.

Формат 60x84/16 Гарнітура Ум. друк. арк. 3,25

Тираж 2000 прим.